راهكارهاي ترويج فرهنگ ايثار و شهادت در بين كودكان و نوجوانان

محسن موحدي

كارشناس ارشد علوم تربيتي (مدرس مراكز تربيت معلم استان اصفهان)

چكيده

اين پژوهش بصورت پيمايشي در جامعه ۳۰۰۰ نفري فرهنگيان شهر نجف آباد و در نمونه‌اي به حجم ۳٤۰ نفر در سال تحصيلي ۱۳۸۸-۱۳۸۷ براي بررسي راهكارهاي ترويج فرهنگ ايثار و شهادت در بين كودكان و نوجوانان انجام گرفته است. سوالات مطرح شده در اين تحقيق شامل راهكارهاي فرهنگي، راهكارهاي آموزشي و راهكارهاي اجتماعي مي باشد. از ديدگاه اعضاي نمونه راهكارهاي فرهنگي بيشترين تاثير را در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت بين كودكان و نوجوانان داشته است. پس از آن راهكارهاي آموزشي و اجتماعي به ترتيب بيشترين تاثير را در اين زمينه داشته اند. در پايان براساس يافته هاي تحقيق پيشنهاداتي مانند: ارائه ومعرفي اسوه هاي دفاع مقدس با استفاده از: خاطرات رزمندگان وفرماندهان دفاع مقدس، مقالات و كتب نوشته شده در مورد دفاع مقدس، يادنامه‌ها و وصيتنامه‌هاي شهدا ، استفاده وزارت آموزش وپرورش بنحوي شايسته وجذاب از وصيتنامه‌هاي شهدا براي ترويج فرهنگ ايثار و شهادت و.... ارائه شده است.

واژگان كليدي: فرهنگ، ايثار، شهادت، كودكان ، نوجوانان

مقدمه:

ترويج فرهنگ ايثار وشهادت ومعرفي آن به عنوان فرهنگ غالب در جامعه مي تواند نقشي عمده در مشاركت عمومي ايفا كند چرا كه كودكان و نوجوانان با آگاهي از زحمات ومشقت هاي راه خطير انقلاب به خوبي خواهند فهميد كه بايد با جان ودل از اين ميراث ارزشمند امام وشهداء نگهداري كنند. بنابراين بنظر مي‌رسد روش‌هاي بكار گرفته شده در تبيين و ترويج فرهنگ ايثار و شهادت در مدارس و ابتكار آنها در بكارگيري روش‌هاي جذاب ونوين در اين زمينه، كارگشا و حساس است. چه بسا صرف هزينه‌هاي

Archive of SID

www.SID.ir

هنگفت در ارائه ناقص و ناموفق فرهنگ ايثار و -شهادت به اندازه يك ساعت گفتگوي خالصانه و بي‌رياي يك معلم با دانش آموزان كارآئي نداشته باشد. پس بر مسئولين رده بالاي نظامي و تربيتي كشور است كه دست در دست هم با پشتيباني و راهنمائي معلمان در ارائه و تبيين وترويج فرهنگ ايثار و شهادت بين كودكان و نوجوانان، آنها را در اين وظيفه دشوار ياري كنند نظام تعليم و تربيت در كشور ما مي‌تواند با در اختيار داشتن اسوه‌هاي بي شمار در زمينه‌هاي مختلف و از جمله دفاع مقدس، ارزش‌هاي مورد نظر خود را به نسل جديد منتقل كند. در اين نوشتار با تاكيد بر نقش آموزش وپرورش و بويژه معلمان در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت، برخي از راهكارهاي موجود را بررسي مي‌نماييم. مسلما راهكارهاي ديگري نيز مي توان به موارد ياد شده افزود كه در تحقيقات بعدي بايد آنها را مورد توجه قرار داد.

بيان مسئله

فرهنگ ايثار و شهادت را در صورتي مي‌توان در بين اقشار مختلف جامعه و بويژه كودكان و نوجوانان كه به دلايل مختلف جامعه‌شناختي و فرهنگي در معرض انواع تهاجمات قرار گرفته‌اند، تقويت نمود كه اصول تربيتي و روانشناختي موضوع را مد نظر قرار داد. يكي از بهترين راهكارها در ترويج اين فرهنگ معرفي اسوه‌هاي موجود در آن است. اسوه عبارت از حالتي است كه انسان به هنگام پيروي از غير خود، پيدا مي‌كند و برحسب اين كه پيروي از چه كسي باشد، ممكن است اسوه‌اي نيك يا بد براي انسان فراهم آيد. (باقري، ۱۳۷۹، ص ۱۰۱)

با معرفي و ارائه اسوه، نمونه رفتار و كردار مطلوب درمعرض ديد فراگير قرار مي‌گيرد و موقعيت او دگرگون مي‌شود تا او به پيروي پردازد و حالت نيكوئي، در خود پديد آورد. معلم بايد حالات مطلوب فراگير را كه عملا در وجود كسي آشكار شده، به او نشان دهد، اين كار اساسا در شرايط واقعي اجتماعي مدنظر است ولي حاصل آن اين است كه شخصيتهاي تاريخي نيز الگوي عمل محسوب مي‌شوند. در قرآن اين روش به كار گرفته شده است، كه گاهي در آيات مستقيما به پيروي از كسي تصريح مي‌شود وگاه بدون چنين تصريحي، اسوه‌ها در معرض ديد گذاشته مي‌شوند. (باقري، ۱۳۷۹، ص ۱۰۲) براساس اين روش، مي‌توان ارزشهاي مورد نظر و از جمله فرهنگ ايثار و شهادت را با ايجاد بصيرتي نو در كودكان و نوجوانان، به آنان معرفي نمود.

Archive of SID

www.SID.ir

راهكار ديگر در ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان ونوجوانان، ايجاد احساس خودباوري مذهبي و ملي در آنان است. خودباوري اصطلاحي است كه امروزه در جامعه‌شناسي، روان‌شناسي و علوم تربيتي به كار مي‌رود و منظور از آن يك حالت مثبت روحي و رواني است كه در نتيجه احساس ارزشمندي در نفس انسان پديد مي‌آيد و او را آماده مي‌سازد تا از طريق بهره‌گيري از لياقت‌ها و توانمندي‌هايي كه دارد به انجام وظايفي كه برعهده اوست قيام نمايد و در اين راه، از مشكلات و موانعي كه پيش مي‌آيد هراسي به دل راه ندهد. از اين حالت روحي در فرهنگ اسلامي با تعابيري چون علو همت، مناعت طبع، اعتماد به نفس، عزت نفس و... ياد مي‌شود. در واقع، خودباوري، باور به استعدادها، توانايي‌ها و نيروهاي نهفته فطري دروني است كه با اتكاء به آن، مي‌توان به اهداف موردنظر در زندگي رسيد و به آنان جامه عمل پوشاند. و مرحله عالي خودباوري، شكوفايي استعدادهاي بالقوه فرد است. (شعاري نژاد، ۱۳۷۸، صص ۱٦۷-۱٦٦)

خودباوري ملي، در مقابل از خودبيگانگي و خودباختگي ملي مطرح مي‌شود. گاهي افراد يك جامعه در اثر ناآگاهي و يا تحت تاثير تبليغات سوء و جذاب دشمنان، به سنت و باورهاي ملي و فرهنگي خود پشت مي‌كنند و از نمادها و ارزش‌هاي رايج در جوامع ديگر پيروي و تقليد مي‌كنند. اين كار به تدريج، راه نفوذ و تسلط همه جانبه بيگانگان را در عرصه‌هاي مختلف آن جامعه هموار مي‌سازد. در نهايت، كيان و استقلال آن جامعه را با خطر جدي مواجه مي‌سازد. در تاريخ جوامع اسلامي به نمونه‌هاي زيادي از اين‌گونه جامعه‌ها برمي‌خوريم. تركيه دوران آتاترك و حتي تركيه امروز در مقابل غرب، و ايران دوره رضاخان و بسياري از جوامع ديگر، مصداق روشني از مردمي هستند كه به خودباختگي ملي گرفتار آمده‌اند. بنابراين، اگر افراد جامعه‌اي خواهان پيشرفت و تعالي هستند بايد از طريق اصلاح نظام آموزشي و تربيتي جامعه و بازنگري در باورها و ارزش‌هاي فكري و فرهنگي به جاي مانده از گذشته، تمام اين‌گونه اوصاف و ويژگي‌هاي نادرست فكري و اخلاقي را اصلاح نمايند و به يك انقلاب فكري و فرهنگي، به ويژه در سطح انديشه و اعتقادات نسل جوان دست‌بزنند. آن‌گاه از طريق احياي ارزش‌هاي اصيل و حيات‌بخش روح اعتماد به نفس و خودباوري را در وجود اين قشر، كه مهم‌ترين سرمايه جوامع محسوب مي‌گردند، شكوفا ساخته و حفظ و استمرار خواهند بخشيد.دفاع مقدس وشهداء دراين زمينه نقشي اساسي ايفا مي كنند ، به شرط آنكه كساني از قبيل معلمان كشور بانحوه ايجاد خودباوري در بين كودكان

Archive of SID

www.SID.ir

ونوجوانان آشنا بوده و از طريق اين احساس، فرهنگ ايثار و شهادت را تبيين و ترويج نمايند. (قائمي، ١٣٨٤، صص ٦٦-٦٣)

ارائه و معرفي جلوه هاي زيباي وصيت نامه هاي شهداء به دانش آموزان راهكار مهم ديگر در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت است. وصيت نامه هاي شهدا از بهترين اسناد مكتوب دوران جنگ تحميلي است كه علاوه بر استفاده تاريخي از آنها مي‌توان نمونه‌هاي عالي ارزش ها را در آنها يافته و به نسل جديد معرفي نمود. از آنجا كه اين وصيت نامه‌ها بيانگر حس و حال واقعي شهداي دفاع مقدس مي‌باشند، تاثير شگرفي در ترويج فرهنگ ايثار وشهادت دارند. متاسفانه در كتب درسي از متون وصيت نامه شهدا هيچ استفاده اي نشده است كه بنظر مي‌رسد، بسيار بجا و شايسته است كه وزارت آموزش و پرورش بنحوي شايسته و جذاب از اين اسناد با ارزش براي معرفي هر چه بيشتر فرهنگ ايثار و شهادت استفاده كند. مسلما اين كار كمك بزرگي به معلمان خواهد نمود تا ارزشها را به دانش آموزان معرفي نمايند.

تشويق و دعوت كودكان ونوجوانان به تحقيق و بررسي در كتب و مقالات مربوط به شهداء از نقشهاي مهم آموزش و پرورش در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت است. امروزه ثابت شده است كه انجام تحقيق ومطالعه از سوي دانش‌آموزان، يكي از بهترين راههاي تفهيم موضوعات مختلف به آنهاست. متاسفانه انجام تحقيق وپژوهش در سيستم آموزشي ما از جايگاه مهم خود برخوردار نيست و معلمان به تاثير آن آگاهي كامل ندارند. تحقيق يك فعاليت منظم، منسجم و با روش سنجيده‌اي است در جهت رسيدن به هدف و هدف كشف حقيقت است. (كاردان، ١٣٧٧، ص ٨) تعاريف مختلفي از تحقيق شده است ولي بنظر مي‌رسد مي‌توان گفت تحقيق فرآيندي است كه از طريق آن مي‌توان درباره ناشناخته به جستجو پرداخت و نسبت به آن شناخت لازم را كسب كرد، در اين فرآيند از چگونگي گردآوري شواهد وتبديل آنها به يافته‌ها، تحت عنوان روش‌شناسي ياد مي‌شود. رسالت اصلي تحقيق بكارگيري روشها براي انجام نظريه سازي است. براي اين كه پژوهش در آموزش وپرورش نهادينه شود بايد به ايجاد روحيه پژوهشگري ومهارتهاي لازم پژوهشي وهمچنين اعطاي فرصت به دانش آموزان جهت انجام پژوهش همت گماشت.برنامه هاي درسي وروشهاي آموزشي بايد به گونه اي متحول شودكه به دانش آموزان در دستيابي به اين اهداف ياري رساند.

خوشبختانه كتب ومقالات زيادي در زمينه ايثار وشهادت نگاشته وچاپ شده است. در اين ميان غني سازي كتابخانه هاي مدارس از اين جهت وارائه اين كتب به دانش آموزان از طريق كتابخانه ها حائز

Archive of SID

www.SID.ir

اهميت است. از آنجا كه مقالات بسياري نيز در زمينه ايثار و شهادت در اينترنت منتشر شده است، از يكسو فراهم آوردن امكان استفاده دانش‌آموزان از اين پديده مفيد علمي و از سوي ديگر آموزش نحوه استفاده از اينترنت و منابع مفيد آن، مي‌تواند در ترويج اين فرهنگ مفيد و موثر باشد.

تحليل و بررسي فرهنگ ايثار وشهادت در طول تاريخ براي كودكان و نوجوانان هم مي‌تواند تا حد زيادي در اين زمينه كارگشا باشد. هر حادثه تاريخي نياز به تحليل تاريخي نيز دارد. اين تحليل بويژه پس از پايان يافتن آن حادثه وبراي معرفي بيشتر آن به كساني كه در زمان وقوع حادثه، حضور يا وجود نداشته اند حائز اهميت است. در مورد فرهنگ ايثار وشهادت اين امر از اهميت ويژه‌اي برخوردار است چرا كه موارد زيادي مبني بر ايجاد شبهه در اين فرهنگ و زير سوال بردن آن مشاهده مي‌شود. اين شبهه‌ها از سوي كساني دامن زده مي‌شود كه با انقلاب اسلامي ومباني آن مخالفت مي ورزند و بيشتر نيز سعي در انتقال اين شبهه‌ها به مراكز فرهنگي كشور مثل مدارس و دانشگاهها دارند. در اين ميان وظيفه معلمان بيشتر از ديگر اقشار جامعه مهم بنظر مي‌رسد و آنها بايد به خوبي با فرهنگ ايثار و شهادت آشنا بوده و اين آشنائي خود را از طريق بيان ساده وشيوا به كودكان ونوجوانان منقل نمايند.

بررسي وتوضيح ديدگاه حضرت امام خميني(ره) و مقام معظم رهبري در مورد ايثار و شهادت براي كودكان و نوجوانان نيز بايد از راهكارهاي در ترويج اين فرهنگ محسوب گردد. معمولاً در هر مقطع تاريخي، مطالعه و بررسي ديدگاه‌هاي افراد مهم و اثرگذار در آن مقطع مي‌تواند در ايجاد ديد وسيع و دقيق در نسل‌هاي بعدي نقش مهمي داشته باشد. اين امر در مورد ايثار وشهادت بويژه در مورد حضرت امام خميني (ره) ومقام معظم رهبري مصداق پيدا مي كند. سال هاي دفاع مقدس همواره قرين سخنان ونظرات حضرت امام بوده است كه اين سخنان آينه تمام نماي آرمان ها وآرزوهاي ملت ايران در آن برهه زماني بوده است. ايشان مي فرمايند: « مقام شهادت، اوج بندگي وسير وسلوك در عالم معناست ونهايت ايمان، همانا ايمان عاشقانه است٠ شهادت ارثي است كه از اولياء به ما مي رسد. شهيد خورشيدي است كه بر انقلاب پرتو مي افكند وشهادت چراغ هدايت ملتهاست. اين ملت با عشق به شهادت ، پيش رفت واين نهضت را به پيروزي رساند. اين كه ملت شهادت را خواست وگرايش به زندگي دنيوي را كنار گذاشت، تحولي بود فرخنده كه همواره بايد آن را پاس داشت ونگذاشت با سرد وكمرنگ شدن شعله فروزان عشق وشهادت، علائق دنيوي ومادي، آنها را مسخ كرده، از اين سستي وفتور، خونهاي پاك شهدا هدر رود.» (صحيفه نور ، ١٣٦٩،ص١٥٤)

Archive of SID

www.SID.ir

آشنائي معلمان با اين سخنان وارائه آنها به دانش آموزان مي‌تواند تاحد زيادي فرهنگ ايثار و شهادت را به نسل جديد معرفي كند. وزارت آموزش و پرورش مي تواندبا ارائه كلاسهاي ضمن خدمت در اين زمينه وهمچنين با گنجاندن نظرات وسخنان امام خميني (ره) و مقام معظم رهبري در كتب درسي ، معلمان ودانش آموزان را در اين امر ياري رساند.

پيشينه تحقيق

- عابدي، امير، بررسي تاثير انتظار برفرهنگ ايثار وشهادت بين جوانان ، دانشگاه تربيت معلم تهران، ۱۳۸۵

از جمله يافته‌هاي تحقيق عبارتست از:

- انتظار بردیدگاه جوانان نسبت به فرهنگ ايثار وشهادت تاثير مثبت داشته است.
- تاثير دادن انتظار در مسائل مختلف زندگي جوانان بر روحيه ايثارگري آنان تاثير مثبت دارد.
- جوانان معتقد به انتظار نسبت به بقيه تمايل بيشتري به فرهنگ ايثار وشهادت دارند.

- سليماني، اكرم، مقايسه ديدگاه جوانان آشنا با فرهنگ ايثار و شهادت با بقيه جوانان نسبت به توانائيهاي خود، دانشگاه تهران، ۱۳۸۳

از جمله يافته هاي اين تحقيق مي توان موارد ذيل را فهرست نمود:

- جواناني كه به ايثار وشهادت اعتقاد راسخ تري دارند ، به توانائي هاي خود ديدگاه جامع تري دارند.
- جواناني كه به ايثار و شهادت اعتقاد محكم تري دارند، داراي هويت منسجم تري نسبت به بقيه هستند.

سوالات تحقيق

۱- راهكارهاي فرهنگي ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان و نوجوانان چيست؟
۲- راهكارهاي آموزشي ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان و نوجوانان چيست؟
۳- راهكارهاي اجتماعي ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان و نوجوانان چيست؟

Archive of SID

www.SID.ir

چگونگي جمع آوري اطلاعات

براي دستيابي به نظرات نمونه تحقيق و همچنين امكانات محدود محقق، بهترين روش براي جمع آوري اين اطلاعات ، استفاده از پرسشنامه محقق ساخته مي باشد . براي سه سوال موجود كه هر كدام پنج متغير داشته اند ، پرسشنامه ۱۵ سوالي طراحي وبين اعضاي نمونه توزيع گرديد.

روش تحقيق و تحليل اطلاعات:

با توجه به موضوع وهدف تحقيق و براساس موارد موجود دركتب روش تحقيق ، روش اين تحقيق پيمايشي مي باشد. براي تجزيه وتحليل آماري يافته هاي خام تحقيق از ميانگين و آزمون t استفاده گرديد.

جامعه و نمونه آماري:

جامعه آماري پژوهش فرهنگيان شهرستان نجف آباد مي باشند كه طبق اطلاعات موجود در آموزش وپرورش شهرستان نجف آباد ، ۳۰۰۰ نفر مي باشد. تعداد افراد نمونه بر اساس جدول مورگان برآورد شد كه براي جامعه ۳۰۰۰ نفري حجم نمونه ۳٤۰ نفر خواهد شد.

سوال يک: راهكارهاي فرهنگي ترويج فرهنگ ايثار و شهادت بين كودكان و نوجوانان چيست؟

راهكارها: معرفي و شناساندن اسوه هاي ايثار وشهادت به نسل جوان ، شناسائي احساس خودباوري مذهبي وملي ناشي از فرهنگ ايثار وشهادت دردانش آموزان ، ارائه و معرفي جلوه هاي زيباي وصيت نامه هاي شهداء به دانش آموزان ، بررسي وتوضيح ديدگاه حضرت امام خميني (ره) و مقام معظم رهبري در مورد ايثار وشهادت براي دانش آموزان ، تشريح وتوضيح نقش فرهنگي ايثار وشهادت براي دانش آموزان.

يافته هاي تحقيق نشان مي دهد، نقش بررسي و توضيح ديدگاه حضرت امام خميني (ره) و مقام معظم رهبري در مورد ايثار و شهادت براي دانش آموزان مهم ترين راهكار فرهنگي در ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان ونوجوانان به حساب مي آيد و در مجموع ۸٤ درصد اعضاي نمونه راهكارهاي فرهنگي را در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت بين كودكان ونوجوانان مهم وموثر مي‌دانند.

Archive of SID

www.SID.ir

سوال دو: راهكارهاي آموزشي ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان و نوجوانان چيست؟

راهكارها: تشويق ودعوت دانش آموزان به تحقيق وبررسي دركتب و مقالات مربوط به فرهنگ ايثار و شهادت، تحليل و بررسي فرهنگ ايثار و شهادت در طول تاريخ براي دانش‌آموزان، آموزش راههاي رسيدن به ملاک‌ها و معيارهاي ايثار و شهادت، آموزش ومعرفي عوامل گرايش به فرهنگ ايثار و شهادت، برگزاري دوره هاي آموزشي فوق برنامه در جهت معرفي موانع گرايش به فرهنگ شهادت وايثار.

يافته هاي تحقيق نشان مي دهد نقش برگزاري دوره‌هاي آموزشي فوق برنامه در جهت معرفي موانع گرايش به فرهنگ شهادت و ايثار مهم ترين راهكار آموزشي در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت بين كودكان و نوجوانان به حساب مي آيد و در مجموع ۷۸ درصد اعضاي نمونه راهكارهاي آموزشي را در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت بين كودكان ونوجوانان مهم وموثر مي دانند.

سوال سه: راهكارهاي اجتماعي ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان و نوجوانان چيست؟

راهكارها: ارائه ديدگاه جامعه شناختي از تاثير فرهنگ ايثار و شهادت به دانش آموزان، مواجه نمودن دانش آموزان با فرماندهان و افراد موثر در دفاع مقدس به عنوان نمادهاي فرهنگ ايثار و شهادت، بازديد و حضور در مناطق جنگي از نظر بعد مكاني فرهنگ ايثار و شهادت ، استفاده از هنرهاي تجسمي و نمايشي در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت ،حضور در آرامگاه شهداء و بيمارستان هاي جانبازان و شناسائي فرهنگ ايثار وشهادت

يافته هاي تحقيق نشان مي دهد نقش مواجه نمودن دانش آموزان با فرماندهان وافراد موثر در دفاع مقدس به عنوان نمادهاي فرهنگ ايثار وشهادت مهم ترين راهكار اجتماعي در ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان ونوجوانان به حساب مي آيد و در مجموع ٦٩ درصد اعضاي نمونه راهكارهاي اجتماعي را در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت بين كودكان ونوجوانان مهم وموثر مي دانند.

نتيجه‌گيري و پيشنهادات

يافته هاي تحقيق حاضر همگي دال بر اهميت راهكارهاي فرهنگي، آموزشي و اجتماعي در ترويج فرهنگ ايثار وشهادت بين كودكان ونوجوانان مي‌باشد. بنابراين در راستاي يافته‌هاي اين تحقيق و براي ارائه راهكارهائي در ترويج فرهنگ ايثار و شهادت در بين كودكان و نوجوانان، پيشنهاد مي گردد:

Archive of SID

www.SID.ir

۱- ارائه و معرفي اسوه‌هاي ايثار وشهادت با استفاده از: خاطرات رزمندگان و فرماندهان دفاع مقدس، مقالات وكتب نوشته شده در مورد دفاع مقدس، يادنامه هاي شهدا ، وصيتنامه هاي شهدا

۲- شناسايي استعدادها و توانمندي‌هاي فردي و ملي و فرهنگي

۳- اصلاح نظام آموزشي و تربيتي جامعه و بازنگري در باورها و ارزش‌هاي فكري و فرهنگي موجود

٤-استفاده شايسته وجذاب از وصيتنامه هاي شهدا براي معرفي و ترويج فرهنگ ايثار و شهادت

٥- غني سازي كتابخانه هاي مدارس در زمينه كتب مربوط به ايثار وشهادت و شهداء

٦ - فراهم آوردن امكان استفاده دانش آموزان از اينترنت و آموزش نحوه استفاده از اينترنت ومنابع مفيد آن در زمينه ايثار وشهادت وشهداء جهت بسط وگسترش فرهنگ ايثار و شهادت

۷- گنجاندن نظرات امام خميني (ره) ومقام معظم رهبري در مورد ايثار وشهادت وشهداء در كتب درسي

۸- مقايسه دوران دفاع مقدس با جنگهاي قبلي تاريخ ايران در معرفي فرهنگ ايثار وشهادت

۹- مطالعه عميق جامعه شناختي آن زمان حساس ودرك مسائل آن دوره ازسوي معلمان ومعرفي آن.

۱۰ - معرفي نقش دين ومذهب در ايجاد اين حماسه ملي به كودكان ونوجوانان.

۱۱- مواجه نمودن دانش آموزان با فرماندهان ورزمندگان دفاع مقدس

۱۲- استفاده از هنرهاي تجسمي ونمايشي در بيان ارزشهاي دفاع مقدس

۱۳- بازديد از مناطق جنگي و حضور در آرامگاه شهدا و بيمارستان جانبازان دفاع مقدس

منابع و ماخذ:

۱- باقري، خسرو، نگاهي دوباره به تربيت اسلامي، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۹

۲- خميني ، روح الله (امام) ، صحيفه نور ، جلد ۱۱، انتشارات وزارت فرهنگ وارشاد اسلامي ، ۱۳٦۹

۳- شعاري نژاد ، علي اكبر، روانشناسي عمومي ، نشر دوران، ۱۳۷۸

٤- قائمي، علي، شناخت، هدايت وتربيت نوجوانان وجوانان، تهران، انتشارات تربيت، ۱۳۸٤

٥- كاردان ، عليمحمد، ضرورت بسط وتوسعه تحقيقات در آموزش وپرورش، انتشارات پژوهشكده تعليم و تربيت، تهران، ۱۳۷۷

Archive of SID

www.SID.ir